

Gadījuma izpēte 5

- Dzimumu aizspriedumi ir sistemātiska un netaisnīga attieksme pret indivīdiem, pamatojoties uz viņu dzimumu. Tas ietver pieņēmumu vai spriedumu izdarīšanu par cilvēkiem, pamatojoties uz viņu dzimumu, nevis uz viņu individuālajām īpašībām, spējām vai nopelniem. Dzimumu aizspriedumiem var būt dažādas formas, tostarp diskriminācija darbā vai paaugstināšanas amatā, nevienlīdzīgs atalgojums par vienādu darbu, stereotipu veidošana un uzmākšanās. Dzimumu aizspriedumi var būt apzināti vai neapzināti, un tie bieži vien ir dziļi iesakņojušies kultūras attieksmē un sociālajās struktūrās. Tas var radīt nopietnas negatīvas sekas gan indivīdiem, gan sabiedrībai kopumā, ierobežojot iespējas un nostiprinot nevienlīdzību.
- Apraksts: Reičela, 11 gadus veca meitene, mīl automašīnas un ir tikko sākusi mācības 6. klasē. Reičela dievina auto un labprāt par tām runā! Viņa vēlas draudzēties ar klasesbiedriem, kuri arī interesējas par automašīnām. Taču klasesbiedri, puīši, bieži viņu atstumj un neiesaistās sarunās ar viņu, sakot, ka automašīnas nav "meitenes lieta" un ka meitenēm patīk tikai kosmētika. Rezultātā Reičela jūtas atstumta un atturēta no piedalīšanās klases diskusijās, un ir kļuvusi mazāk pārliecināta par savām interesēm.
- Atslēgas vārdi: dzimumu stereotipi/dzimumu aizspriedumi/izslēgšana.

3. rīks Dzimumu aizspriedumu noteikšana

1. **Nosaukums:** Vērtēšanas rīks skolotājam, lai noteiktu dzimumu aizspriedumus klasē
2. **Izmantojot šo rīku,** varat pārbaudīt skolotāju izglītības programmas attiecībā uz dzimumu līdztiesību.
3. **Norādījumi / Metodoloģija / Ieteikumi rīka lietošanai:** Izmantojot tālāk norādīto rīku, izvēlieties vienu mācību materiālu (moduli, grāmatu vai citu lasāmvielu) no skolas mācību programmas un atbildiet uz jautājumiem, kam seko pārdomas un analīze.
4. **Rezultātu interpretācija:** Izmantojiet kontrolsarakstu, lai noskaidrotu, cik labi mācību materiāli darbojas priekš abiem dzimumiem.
5. **Atslēgvārdi:** Dzimuma aizspriedumi/Līdztiesība/lekļaujošs/Kontrolsaraksts
6. **Saites papildus informācijai:**
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375869>
<https://www.varkeyfoundation.org/media/4459/gender-mainstreaming-toolkit-1-copy.pdf>

Vienumi	Jā	Nē	Piezīme
Stāsti, gadījumu izpēte un piemēri ietver sievietes un meitenes, vīriešus un zēnus, kā aktīvus dalībniekus aptuveni vienādā skaitā			
Attēlos un bildēs redzamas sievietes un meitenes, kā arī vīrieši un zēni, kas veic dažādas aktivitātes, neaprobežojoties tikai ar dzimumu stereotipiem			
Sieviešu un meiteņu, vīriešu un zēnu uzskati ir vienlīdzīgi pārstāvēti gan kā stāsta veicēji, gan kā autori			
Īpašības vārdi, ko izmanto, lai raksturotu vīriešu un sieviešu lomas un uzvedību, ir pozitīvi un tiek lietoti savstarpēji aizstājami			
Sievietes mācību materiālos ir iekļautas kā paraugi, līderes un vēsturiskas personas			
Mācību materiāli atbilst skolēnu ar invaliditāti vajadzībām, izmantojot daudzveidīgu satura prezentāciju un ilustrācijas			
Mācību materiālos ir pietiekami iekļautas dažādas sabiedrības grupas atbilstoši valodu, politiskajiem, reliģiskajiem, dzimuma un invaliditātes kritērijiem, cita starpā			
Sievietes un vīrieši ir vienlīdz attēloti kā skolu direktori, vadītāji, šoferi, ārsti, inženieri un citos netradicionālos darbos			
Sievietes un vīrieši uzņemas dažādas lomas un pienākumus, kurus var savstarpēji mainīt			
Materiālā nav ietverti ar dzimumu saistīti vārdi, piemēram, “priekšsēdētājs”, “viesmīle”, “saimniece” utt.			
Materiāla saturs veicina dzimumu līdztiesības principus, koncentrējoties uz cilvēktiesībām, meiteņu un zēnu vienlīdzīgām tiesībām un citām sieviešu tiesībām			
Mācību materiālos alternatīvi tiek izmantots “viņa” vai “viņš”			
Sieviešu tēli tiek pasniegti kā ar salīdzināmām prasmēm, zināšanām un sasniegumiem, kā vīriešu tēli, un otrādi			

4. rīks Dzimumu aizspriedumu noteikšanai

- Nosaukums:** Dzimumu aizspriedumu noteikšanas aptauja jauniem studentiem
- Izmantojot šo rīku,** varat uzzināt, vai klasē starp skolēniem ir dzimuma aizspriedumi un kādā statusā tie ir.
- Norādījumi / Metodoloģija / Ieteikumi rīka lietošanai:** Izdrukājiet aptaujai pievienoto PDF failu un kopīgojiet to ar klasi. Skolotāji var arī izmantot Mentimeter aplikāciju, lai veiktu šo aptauju un pārrunātu rezultātus reāllaikā ar saviem skolēniem.
- Rezultātu interpretācija:** skatiet rezultātu karti un vāciet punktus par katru aptauju. 10–14 punkti: dzimumu iekļaujoša klase! 7–9 punkti: jāuzlabo dzimumu iekļaušana, 0–6 punkti: bērni saskaras ar dzimumu aizspriedumiem.
- Atslēgvārdi:** Dzimumu neobjektivitāte/Līdztiesība/Iekļaujošs/Rādītāju karte
- Saites papildus informācijai:**
<https://www.zerotolerance.org.uk/resources/Just-Like-a-Child.pdf>
<https://education.gov.scot/media/vvogktrj/sci38-primary-action-guide.pdf>

VECUMS:	DZIMUMS:		
Lūdzu, uzmanīgi izlasiet šos apgalvojumus un pēc tam apvelciet, lai norādītu, ja piekrītat, nepiekrītat vai neesat pārliecināts. Šī anketa ir anonīma, lūdzu, aizpildiet to godīgi atbilstoši savai pārlicēbai.			
Zēniem matemātika padodas labāk nekā meitenēm	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Meitenēm lasīšana padodas labāk nekā zēniem	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Zēni arī raud	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Meitenes arī var būt stipras	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Zēni labi prot uzklaut	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Zēni var kļūt par medmāsām	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Meitenes var kļūt par ārstiem	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Meitenēm patīk futbols	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Mājas darbi ir sievietes pienākums	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu

			pārliecināts
Meitenes arī raud	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Vīrieši ir mājas "galva"	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Meitenēm var būt ļoti īsi mati	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Zēni var valkāt rozā drēbes	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Zēni var valkāt kleitas	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts

REZULTĀTU LAPA	Piekrītu	Nepiekrītu	Neesmu pārliecināts
Zēniem matemātika padodas labāk nekā meitenēm	0	1	0
Meitenēm lasīšana padodas labāk nekā zēniem	0	1	0
Zēni arī raud	1	0	0
Meitenes arī var būt stipras	1	0	0
Zēni labi prot uzklaut	1	0	0
Zēni var kļūt par medmāsām	1	0	0
Meitenes var kļūt par ārstiem	1	0	0
Meitenēm patīk futbols	1	0	0
Mājas darbi ir sievietes pienākums	0	1	0
Meitenes arī raud	1	0	0
Vīrieši ir mājas "galva"	0	1	0
Meitenēm var būt ļoti īsi mati	1	0	0
Zēni var valkāt rozā drēbes	1	0	0
Zēni var valkāt kleitas	1	0	0
10-14 punkti - dzimumu iekļaujoša klase! 7-9 punkti - jāuzlabo dzimumu integrācija 0-6 punkti - bērni saskaras ar dzimumu aizspriedumiem			